

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXVI. évfolyam 10. szám, 2022. Október

SEGÍTSÜNK AZ EIGEL

CSALÁDON!

2.

BESZÁMOLÓ

A HAGYOMÁNYÖRZŐ NAPRÓL

3.

BÚCSÚ

BAJKÓ SÁNDORTÓL

6.

VISSZANYERTÜK BALNEO-KLIMATÉRIKUS FÜRDŐHELY STÁTUSUNKAT

fotó: Mosné Gellért

A 2022. október 28. kormányülésen fogadták el azt a kormányhatározatot, amely újra balneo-klimatérikus státust biztosít Borszéknek. A döntés rendkívül fontos lépés a település életében, hiszen új lehetőségeket nyit a turizmusfejlesztés területén.

2001-ben bezárt a régi kezelőbázis, így megszűnt Borszéken a gyógykezelés. Ez magával hozta azt is, hogy a település megszűnt balneo-klimatérikus fürdőhelyként létezni.

„2010-től új fejlődési pályára álltunk, és 12 évnyi munkára volt szükség ahhoz, hogy eredményeink ismét magukért beszéljenek.” – fogalmazott Mik József polgármester. Az előjáró szerint a balneo-klimatérikus státus újbóli elnyerése hatalmas

jelentőséggel bír a település számára. Az eddig elvégzett munka gyümölcse ez, annak bizonyítéka, hogy Borszék jó úton halad. A polgármester kiemelte, nem csak imázs szempontjából jelent sokat ez a pillanat, hanem azt is magával hozza, hogy az elkészült, új wellness-központban ismét tudunk gyógykezeléseket végezni szervezett formában, szerződést kötve az illetékes intézményekkel. Ugyanakkor a további beruházások szempontjából is jelentősége

van. Több pályázati alap esetében is elsőbbséget fogunk élvezni, ez érvényes úgy az önkormányzatra, mint a helyi vállalkozói szférára.

„Jelentős pillanat városunk számára a státus visszanyerése, és egyúttal a további fejlődés záloga is” – nyomatékosított a polgármester, aki egyúttal köszönetét fejezte ki az RMDSZ-nek, hogy jelentősen hozzájárult a kormányhatározat megszületéséhez.

Rédai Botond

SEGÍTSÜNK AZ EIGEL CSALÁDON!

A borszéki Eigel Kitty Patrícia, egy 9 éves kislány, aki születésétől kezdve autizmussal él. A diagnózis hallatán a család élete teljesen felborult. Kitty ugyan speciális fejlesztést igényel, ám mégis mosolygós, életvidám gyerek. Édesanyja állandó felügyelete alatt iskolába jár, első osztályos tanuló.

Mint azt édesanyja, Móga Kinga elmondta, a kislány fejlettségi szintjének növeléséhez különböző terápiákra van szükség. Az állapotokkal való foglalkozás elősegíti a betegség gyógyulását, ezért heti rendszerességgel a kislány lovas foglalkozásra jár, valamint a beszédfejlesztése érdekében logopédiai terápia is nélkülözhetetlen. Ugyanakkor gluténérzékenysége miatt szigorú étrendet kell követnie. A foglalkozások közül egyiket sem tudja Borszéken elvégezni, ezért rendszeresen Maroshévízre vagy Gyergyószentmiklósr kell utazniuk.

A szakértők munkáját az állam nem téríti meg, ehhez képest a család csekély anyagi lehetőségeihez mérten mindent megtesz annak érdekében, hogy gyerekük beilleszkedjen a társadalomba. Kitty iskolába jár, jelenleg első osztályos, az órákon édesanyja kíséretében vesz részt. Korábban Székelyudvarhelyen részesült speciális oktatásban. A család az édesapa kivételével, oda is költözött. Ám mint Kinga fogalmazott, a gyerekek nehezen viselték, hogy nincs együtt a család, ezért 2 év után kénytelenek voltak hazaköltözni. „Több szakember is azt mondta, speciális iskolába kell adni a lányomat. Az ország több régiójába is elmentünk, megnéztük a lehetőségeket. Azon iskolák, ahol teljeskörű ellátást és kezelést kapna, általában magánintézmények, több ezer euró a havi költségük” – mesélte Kinga. Végül az egyik neurológus ajánlotta, lejt.

hogy adják hagyományos iskolába a gyereket, mert így sokkal jobb impulzusok érik Kittyt. Így került a kislány első osztályosként a borszéki tanintézménybe.

Nem könnyű biztosítani a mindennapi anyagiakat

„Hogy őszinte legyek, most is adósságban vagyunk, tehát nagyon nehezen tudjuk a szükséges pénzt előteremteni. A rokonság és a barátok rengeteget segítenek. Aszerint vállaljuk be a dolgokat, hogy mennyi pénzünk van és ki mennyivel tud segíteni” – sorolta a nehézségeket Kinga. Mint fogalmazott, Kitty teljes ellátása a kezelésekkal és utazásokkal együtt havonta legkevesebb 6000 lejbe kerül. „Létezik egy speciális terápia, amit nagyobb városokban lehetne elvégezni napi szinten. Ez havonta legalább 2000 euróba kerülne, amit egyelőre nem tudunk megengedni magunknak.” A nehézségeket fokozza, hogy Kitty gluténérzékeny, ezért speciális étrendre szorul. Mindezek mellett pedig ott a fiútestvére, akinek természetesen megvannak az igényei, vele is foglalkozni kell és biztosítani az iskoláztatását. Mivel bentlakásban lakik, az ő esetében is a költségek elérik a havi 1500 lejt.

Autó nélkül maradtak

A család erőfeszítéseit még jobban nehezíti, hogy az édesapa nemrég autóbalesetet szenvedett, jelenleg is súlyos állapotban kezelik a marosvásárhelyi kórházban. A baleset következtében a család autó nélkül maradt, hiszen a tulajdonukban levő másik jármű műszakilag használhatatlan állapotban van. „Most nagyon kétségbe vagyok esve, mert nincs autónk, amivel eljárnak a napi foglalkozásokra. Rokonok, barátok, ismerősök kisegítenek még, de nem várhatjuk el, hogy mindig valaki kölcsönadja az autóját. Amikor összeköltöttünk a férjemmel, terveink voltak, építkezni szerettünk volna, haladni, fejlődni. Sajnos nálunk megállt az élet, nálunk a hangsúly most a lányunkon van” – zárta a beszélgetést az édesanya.

Adományokkal támogassuk az Eigel családot

Most Ön is hozzájárulhat, hogy Kitty élete teljesebbé váljon. Ami számunkra csepp a tengerben, az a másoknak az egész világot jelentheti. Adományait a polgármesteri hivatalban lehet leadni, illetve a borszéki üzletekben hamarosan kihelyezendő adománygyűjtő dobozokba. Mindezek mellett az alábbi bankszámlákra is utalható adomány.

Jó szándékukat előre is hálásan köszönjük!

Az édesanya elérhetősége: +40 756 528 658 (Móga Kinga)

Bankszámla számok:

BCR Bank IBAN EUR:

RO94 RNCB0157057774380010

BCR Bank IBAN LEI:

RO46 RNCB0157057774380001

BCR Bank IBAN HUF:

RO13 RNCB0157057774380013

Rédai Botond

OKOS HULLADÉKTÁROLÓKRA ÉS HULLADÉKUDVARRA PÁLYÁZTUNK

Az önkormányzati testület jóváhagyását követően hét okos hulladékgyűjtő konténer és egy hulladékudvar létesítésének finanszírozására tettünk le pályázatot kedden, október 24-én. Ezekre összesen 4,51 millió lejtv hívánk le az Országos Helyreállítási Tervből (PNRR), az önrész értéke majdnem eléri a 39 ezer lejt.

Az okos hulladékgyűjtő konténerekkel a város több részét is lefednénk. Az elképzelések szerint a lakók kártyával nyithatnák a hulla-

déktárolókat, amelyek a bedobott mennyiség súlyát is mérik. A beruházás költségvonzata meghaladja a 700 ezer lejt. A konténerek a következő helyszíneken lesznek elhelyezve: Köves utca, sípálya, ANL tömbház, Ó-Sáros fürdő, Dózsa György utca (hosszú tömbház), Maroshévízi út (Panda üzlet), Új utca (volt virágház környékén).

A másik pályázat tárgya az újrahasznosítható hulladékok átvételére alkalmas hulladékudvar, amely a tervek szerint a Bánya utcában

működne majd. A pályázati anyag alapján 12 típusú hulladékot adhatnának le a lakók ingyenesen – olyan típusú hulladékokat, amelyek méretük vagy más jellegük miatt nem helyezhetők el a hulladékgyűjtőpontokon: köztük találjuk a gumiabroncsokat, a bútorokat, a lejárt szavatosságú gyógyszereket, az akkumulátorokat és elemeket is. Borszék 3,83 millió lejre pályázik erre a célra.

Rédai Botond

BESZÁMOLÓ A HAGYOMÁNYŐRZŐ NAPRÓL

fotó: facebook.com / liceul tehnologic zimmethausen szakliceum

Hosszú idő után ismét sikerült Hagyományörző napot szervezni Borszéken. A világvárvány legszomorúbb hatása a közösségeket és az egyéneket érintette, hiszen hosszú ideig nem lehetett hasonló rendezvényeket szervezni.

Nagy öröm volt számomra, hogy október 22-én, szombaton újra megszervezhettük ezt a napot az Erdélyi Hagyományok Házával együttműködve. A Hagyományok Háza folyamatos vándortáncházakat támogat, hogy ezzel is serkentse a néptánc kedvelőket és tánc csoportokat. Már hónapokkal korábban jeleztem, hogy örülnénk, ha a következő ilyen tánc ház Borszéken lenne. Ekkor elgon-

dolkodtam azon, hogy nem ártana kibővíteni az eseményt, meghívni a környék tánc csoportjait és egy egész napos tevékenységet szervezni.

Összesen hat tánc csoport vett részt: a gyergyóremetei Sirülő, az orotvai Sóza, a balánbányai Ördögborda, az újfalvi Katorzsa, a maroshévízi Csillagszem, valamint a házigazda Czfírasarok Néptáncgyűttes. Muzsikáltak a gyergyóremetei Citera zenekar, Petres Attila zenekara, és cimbalmozott Rigmányi Áron. Összesen 160 gyerek vett részt, akiknek számos foglalkozást szerveztünk. A gyerekek kézműveskedtek, táncokat tanultak, és különböző népi hangsze-

rekkel ismerkedtek meg. A tevékenységek után valamennyi tánc csoport felkészült a 18 órától kezdődő előadásra, melyre sok szülő, hozzátartozó érkezett. Az előadás után került sor a tánc házra, melyen nem csak a gyerekek, hanem korábbi czfírasarkasok is szép számban részt vettek.

Nagy öröm volt számomra, ennyi gyereket látni egy helyen, akik szívesen táncoltak, ismerkedtek, barátkoztak és tették mindezt a néphagyomány, néptánc vonzásában.

Köszönetemet fejezem ki minden résztvevőnek, csoportvezetőknek, akik hajlandók ezt a munkát felvállalni, a kollégáimnak, akik sokat segítettek a rendezvény szervezésében, a Polgármesteri Hivatalnak az anyagi támogatásért. Köszönöm a Rigmányi családnak, hogy segítettek nemcsak a szervezésben, hanem a gyerekek táncoktatását is vezették. Hálásan köszönöm az Erdélyi Hagyományok Házának, az Emberi Erőforrások Minisztériumának és a Csoóri Sándor Alapnak, hogy évek óta támogatják nemcsak a Czfírasarok Néptáncgyűttest, hanem valamennyi amatőr néptánc csoportot.

Úgy érzem, hogy ez a nap összességében sikeres volt, és megerősített abban a hitemben, hogy ez az az út, amelyen járnunk érdemes, és járnunk kell, amikor a gyermekek neveléséről gondolkodunk.

Ferency József

NYILVÁNTARTÁSBA VESSZÜK AZ EGYÉNI SZENNYVÍZGYŰJTŐ ÉS -TISZTÍTÓ RENDSZEREKET

A 2022/714-es számú kormányhatározat értelmében Borszéken is nyilvántartásba kell venni az egyéni szennyvízgyűjtő és -tisztító rendszereket. A jogszabálynak kettős célkitűzése van: az illegális gyűjtőrendszerek felszámolása és ezen tevékenységből származó káros környezetvédelmi hatások kiküszöbölése.

A megnevezett kormányhatározat a május 27-i hatályba lépéstől számított 180. napot (vagyis november 23-át) jelöli meg a nyilvántartásba való bejelentkezés határidejeként, végrehajtásában pedig részt kell vennie minden helyhatóságnak. A magán- és jogi személyeknek saját felelősségükre eddig a dátumig kell regisztrálniuk a városi nyilvántartásba az egyéni szennyvízgyűjtő és szennyvíztisztító rendszerüket – csakis abban az esetben, ha a

rendszerüket építési engedéllyel telepítették, vagy pedig igazolni tudják, hogy a rendszer a felépítéséből adódóan nem enged szennyvizet a természetbe.

A kormányhatározat tehát egyrészt a legálisan működő rendszerek nyilvántartásba vételét sürgeti, másrészt figyelmezteti az illegális telepek tulajdonosait, hogy mihamarabb lépjenek a törvényesítés útjára. A nyilvántartást ugyanis a későbbiekben összevetik a közszolgáltató listáival, illetve az urbanisztikai lajstromokkal, kiszűrve azokat a háztartásokat, amelyek nem kezelik törvényesen a szennyvizüket.

A nyilvántartás a szükséges személyes adatok után elsőként arra kérdez rá, hogy milyen típusú berendezéssel kezeljük a szennyvizet: csupán begyűjtjük tartályba/gödörbe,

vagy esetleg tisztítjuk is. A kérdéssor mindkét esetben választ vár az engedélyezésre, a befogadóképességre, a működtető kilétére. Gyűjtőrendszerek esetében rákérdez a szivattyúzási szerződésre, és feltesz egy sor kérdést, amelyre a válaszok a szerződésből derülnek ki. Tisztítórendszerek esetében a berendezés paramétereiről faggatja a tulajdonost, és itt is olyan kérdések sorakoznak, amelyekre választ ad egyrészt a termék leírás, másrészt a különféle szerződések (működtetés, karbantartás, vízminőség-ellenőrzés, szennyvíziszap-szivattyúzás stb.).

Bővebb információkat a primaria@primaria-borsec.ro címen kérhetnek az érintettek.

Rédai Botond

SZERTORNÁSZOK TALÁLKOZÓJA

GYERGYÓSZENTMIKLÓSON

Nagyszabású találkozóra került sor a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnáziumban. Az 1954-ben Alakult Sportiskola volt tornászait hívták meg egy nosztalgia találkozóra, amin részt vettek volt tornászok, jelenlegi vagy volt edzők, illetve a sportiskola legeredményesebb tornásza, mintegy százan. A találkozó egy közös fotóval indult, az után az örmény-, illetve a római-katolikus temetőben főhajtásra és koszorúzásra került sor id. **Basilides** Tibor, a Sportiskola megalapítója és első igazgatója, a Középiskola volt aligazgatója és **Hoffman** Ferenc tanáraink és edzőink sírjánál. (Mindkettő edzőm volt

a '60-as évek elején, közepén). Elmondtunk egy imát az ők és minden elhunyt tornász emlékére.

A kicsi tornaterem, ahol edzéseinket tartottuk, felvette Hoffman Ferenc érdemes tanár és mesteredző (1943-2002) nevét. 1969-1972 között a román ifjúsági válogatott edzője is volt. Tanítványai **Szabó Pál**, **Marosi Sándor** és **Kémenes Csaba** is tagjai voltak az ifjúsági válogatottnak. Tanítványai 200-nál több érmet nyertek országos bajnokságokon, amiből több mint 100 aranyérem. Nemzetközi szinten 12 ifjúsági Balkán bajnok, 7 felnőtt Balkán bajnok lett. 17 tanítványa vé-

gzett Testnevelő Főiskolát. 1963-ban és 1984-ben tanítványa **Molnár** Levente megkapta Románia legjobb tornásza címet. **Ferenc** József, **Marius** Urzică edzője szintén Hoffman Ferentől tanulta a mesterséget. A találkozón jelen volt Marius Urzică is, háromszoros olimpiai bajnok (lólengésben).

Vetített képes előadás keretében felelevenítették a volt bajnokok legszebb gyakorlatait. Láthattuk Molnár Levente gyűrű gyakorlatát, illetve Marius lólengését, amivel olimpiai aranyat nyert és a torna sporttörténetében első férfiként 10-est kapott gyakorlatára. Emlékeztünk **Nadia** Comănechi-re, aki szintén elsőként a világon 10-est kapott a Montreali olimpián. Molnár Levente jelenleg is Angliában edző, Ferenc József Új-Zélandon is eredményes edző volt.

A találkozót megtisztelte jelenlétével **Bar-ti** Tihamér Hargita megye alelnöke, **Andrei Muntean** a tornasport jelenlegi képviselője, aki tolmácsolta a Tornaszövetség üdvözlését. A jelenlévők közül néhányan szólásra emelkedtek, felidézve az aktív éveket, az edzések, versenyek, edzőtáborok élményeit. A találkozó állófogadással ért véget, közben kötetlen beszélgetésre és a fényképképzőművészet megtekintésére került sor. Minden résztvevő kapott egy példányt a közös fotóból.

Köszönet a szervezőknek ezért az élménydús találkozóért.

Farkas Aladár

MÁR IGÉNYELHETŐ A FÜTÉSPÓTLÉK

Miután évekig csak a legalacsonyabb jövedelműek részesülhettek fűtéstámogatásban, az energiaárak elszabadulása miatt a törvényhozók már tavaly megemelték a jövedelem felső határát. Idén sok változás nincs a fűtéspótlék igénylésével kapcsolatban.

A szabályozás szerint idén is azok a családok folyamodhatnak a pótlékért, amelyek esetében az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az 1386 lejt, ez az összeg az egyedülálló személyek esetében havi 2053 lej.

Borszáron az érintettek már benyújthatják igénylési iratcsomójukat a városháza szociális irodájában. Az önkormányzat ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy idén a támogatás odaítéléséhez szükséges dokumentumok is megváltoztak, a formanyomtatványt a szociális igazgatóság székhelyén találják, de információkat kérhetnek a 0266 337 001-es

telefonszámon. A szükséges dokumentumok listáját ide kattintva is tanulmányozhatják, román nyelven.

Fontos az, hogy a fűtéstámogatás legtöbb öt hónapra – november 1. és március 31. – közötti időszakra igényelhető. Ahhoz, hogy a teljes öt hónapos időszakra ítéljék oda a támogatást, a kérvényeket legkésőbb november 20-ig szükséges benyújtani. Azok, akik november 21-e után viszik be az iratcsomókat, csak a december és március közötti időszakra kaphatnak támogatást.

Ha a támogatási időszakban a segélyezett család valamelyik tagjának változik a jövedelme, azt öt napon belül jelenteni kell a polgármesteri hivatalnak. Az önkormányzat ugyanakkor szociális ankétot is végez a jogosultak körében, és ha bebizonyosodik, hogy hamis adatok alapján igényelték a támogatást az összeget visszafizettetik.

Rédai Botond

KUTYASZÁNHÚZÓ VERSENY

OKTÓBER 8 - 9.

A Tündérliget fát borító rozsdasárga leveleken átszűrődő napsugarak pompája között 2022. október 8-án és 9-én került megrendezésre a Borszék - Kutyaszánhúzó verseny őszi kiadása.

Az ország minden részéből érkező versenyzők sorakoztak fel a rajtnál.

A kor- és versenykategóriákra osztott versenyzők szeretett négylábúik társaságában

izgalmas versenyen vehettek részt. Különböző fajtájú kutyák fogathajtójuk szavára járták végig azt a 2,6 km hosszú pályát, amelyet a verseny szervezője, Molnár Sándor a Borszék Molnár Sportegyesület tagja gondosan előkészített számukra. Olyan kutyafajták örvendeztették meg a kíváncsi az érdeklődőket, mint a szibériai husky, az alaskai malamut, a szamojéd, a jakutiai laika, a grönlandi kopó, a

labrador, a malinois vagy a beagle.

A verseny nagy érdeklődést váltott ki, mind a helyiek, mind a Borszékre érkező turisták körében. Ezen túlmenően az országos hírműsorokra nagy hatást gyakorló két televíziós csatorna, a TVR és az Antena 1 is tudósított az eseményről.

Az egyik biztató tény a fiatal versenyzők növekvő jelenléte, ami azt mutatja, hogy ezen sportágnak van jövője. A verseny során 5 és 15 év közötti gyerekeket is láttunk, akik felnőttekkel mérték össze erejüket, jó eredményekkel. Fontos megemlíteni azt is, hogy az 1 éves kolozsvári Sofia Moca is rajthoz állt. Elkísérte őt édesanyja, Irina Moca, aki második gyermekével várandós, és a kocsit a kis-lány babakocsija képviselte.

A verseny főszervezője a Molnár Sportegyesület volt, partnerei Borszék Város Önkormányzata, a Romaqua Group Borszék Kft. és a La Doi Pași üzlet voltak.

Az esemény végén minden versenyző elégedetten és szép emlékekkel távozott Borszékra. Sikeres rendezvény volt, jó közönséggel. A résztvevők a továbbiakban már az őszi versenyekre és a hideg évszakra koncentrálnak.

Fordítás: Bordanciu Dănuț nyomán

EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET....

Szubjektív beszámoló az október 6-ai megemlékezésről.

Az idén már tizedik alkalommal engem ért az a megtiszteltetés, hogy Borszék magyarsága koordinálásom mellett hajtson fejet az 1848-49-es forradalom és szabadságharc két jeles napja előtt március 15-én, illetve október 6-án. Mindkét esetben igyekeztem a napoknak megfelelő vérmérsékletű és tematikájú programot összeállítani. Míg a márciusi megemlékezés a virtusról, toborzásról, jókedvről és a változás szellemének mámorító érzéséről szól, addig az októberi esemény igen tragikus, fájdalmas történésekre emlékezik.

Ennek megfelelően idén márciusban forradalmi kávéházzal, táncos előadással készültem, amikor is tömve volt a terem, nem is fértünk el jóformán. Ennek hozadékaként a közönség sem a legkulturáltabb módon viselkedett, bármily magasröptű előadás is volt, sokan nemcsak nyüzsögtek, hanem hangosan belenevettek az előadó szavaiba. Kaptam már ezért hideget-meleget, hogy nem ott, nem olyankor kell szóvá tenni a viselkedést, nem így kell népnevelni. Tovább-

bra is úgy tartom, pedagógus vagyok, ebből kifolyólag, ahol csak tehetem, nevelnem kell. Aztán most októberben egy sokkal szerényebb, lírai húrokat megpengető előadással készültem. Marosán Csaba, a Kolozsvári Állami Magyar Színház tagja látogatott már többedjére hozzánk, aki nagy költőink szavaival emlékezett erre a tragikus napra. A közönség alig tett ki néhány embert. Tudom, nem volt nagy csindaratta, nem állt színpadra senki hozzátartozója, hanem „csak” egy, a magas kultúrát képviselő, mégis élvezettel hallgatható előadó érkezett hozzánk. A szervezés is hagyott kívánni valót maga után, számot vetettem, s ha továbbra is engem ér ez a megtiszteltetés, tanulok a hibáimból.

Mégsem hagy nyugodni az a gondolat, hogy valóban csak ennyit ér nekünk, borszék magyaraknak a vértanúk halála? Az eseményt több fórumon hirdettük, voltak plakátok, volt Facebook-esemény, sőt, még jártam-ban-keltemben szerényen megemlékeztem, hogy október hatodika van. Különböző, és a napi teendőket tekintve érthető válaszokat kaptam: jaj, ma van az az esemény? – elfelejtettem; sajnos nem vagyok itthon; ne hara-

gudj, nincs alkalmam kimenni, és még sorolhatnám. Megértem. Egy megszabott rendben élünk, és nehéz kibilleni a hétköznapi rutinjából. Azért mégiscsak folyamatosan halom Nyerges Attila, az Ismerős Arcok frontemberének, dalszövegírójának gondolatait a fejemben. A 2006-os budapesti események kapcsán írta meg Legyél te! (Hétvégi magyar) című dalát, melyben a következő súlyos gondolat is elhangzanak: „míg együtt ordítunk, csak addig vagy társ, de a bánat némaságán röhög a tábor.” Ha ezt lefordítanám borszék nyelvre, talán úgy hangzana, hogy ha valakinek személyes kötődése van egy (kulturális) rendezvényhez, csak akkor vesz részt rajta. Engedtessék meg nekem itt egy kérdés, mely a konferáló beszédem záróakkordja is volt: Ha 174 év múlva összegyűl egy maroknyi tömeg az alsó-borszék emlékparkban, s napjaink emberének erőseit sorolná, melyek lennének ezek?

Mégis remélem, hogy a közeljövőben az a maroknyi magyar, mely még kis városunkban él, fontosnak fogja tartani belső indítatásból, hogy tiszteljen hőseink előtt.

Móga Renáta

BÚCSÚ BAJKÓ SÁNDORTÓL

fotó: Mőga Attila

2022. október 20-án, a gyászszerzés után „ünnepélyes, lassú gyászenével”

kísértünk utolsó utadra. Tragikusan korán hullott ki kezedből a véső, a kalapács, a trombita és a karmesteri pálca. Születésedkor gazdagon felruházott a Teremtő. Sokoldalú, tehetséges, a közösségért tenni akaró ember távozott közülünk. Zenei tehetségedet egy értő, jó pedagógiai érzéssel megáldott karmester fedezte fel, Köllő Feri bácsi, akinek fiatalon léptél a nyomdokába, és vetted át a borszéki fúvószenekar vezetését. Sokszor megörvendeztetted szép muzsikáttal, ünnepélyessé tettétek a város rendezvényeit, és sokakat elkísértetek a Kerekcsébe. Ott voltak örömben-bánatban. A Te vezetésed alatt. A 90-es években Fonyódon is megmutattátok, mit tud a borszéki rezesbanda! Hangszert tanítottál, vezényeltél, Te magad gyönyörűen trombitáltál. Intésedre a gyakorlás kakofóniájából született meg a zene. (Sokszor hallgattam a könyvtárban.) Saját magad

készítetted el az amfiteátrum-szerű próbatermet, hogy végre legyen „otthona” a zenekarnak, tojásrácsokkal hangszigetelted.

Az asztalosmunkát is művészi szinten műveltél, gondosan, „pontosan, szépen/ahogy a csillag megy az égen” faragta az indákat, tulipánokat és őszi rózsákat. Díszkaput a városnak. Kettőt is...Isten hozott! Fogadja a kapu a vendégeket.

A nyitott sír fölött társaid, tanítványaid méltóképpen búcsúztak. Szállt a dal a Kerekcsék felett, elképzelted, hogy a lelked még vezényelte a kis zenekart.

S túl a földi léten, majd egyszer, az utolsó napon, kikapsz egy kürtöt valamelyik angyal kezéből, és megfújod. Úgy ahogyan életedben fújtad...

Hiányozni fogsz. Nyugodjál békében!

Kolbert Tünde

SZOMSZÉDOLÁS A VÉGEKEN, CALAFATON

Messze, a Duna mellé hívlak, kedves olvasó! Nem egy turisztikai célpontra hívom fel a figyelmet. Egy álmosnak tűnő dunamenti kisvárost szeretnék bemutatni. Bevallom, Calafatról csak a minden délben leadott vízállás-jelentésben hallottam magam is. Nem is tudom, még létezik-e ez az adás, mely a nagy folyó hajózható szakaszán déli 12 óra előtt 10 perccel bemondta a víz mélységét (Cotele apelor Dunarii). A hajósokat érdekelhette Calafat is. Bulgáriába vagy Görögországba utazva útba ejthetjük ezt a kb. 17000 lélekszámú megyei jogú kisvárost. Érdekes kicsit körülnézni! Első látásra az tetszett, hogy nincsenek tömbházak. Szépek az utcákat követő, árnyatadó gesztenyefa sorok. Ha nem látom a város előtt várakozó sok kilométeres kamionsort, akár azt is gondolhattam volna, hogy itt megállt az idő. Csendes, nyugalmas vidék, mint a lelassult Duna. Azért megvan a régisége! A város már a XI. században lakott település volt, itt állította fel csónak-és hajójavító műhelyét bizonyos Calafat Mihai (1040-1042) Innen származtatják egyesek a város nevét is. Mások ugyancsak a hajók, derelyék javításához kötik a települést: itt degenyegezték, szigetelték a vízi járművek alját kezdetben genovai, később bizánci mes-

fotó: Kolbert Tünde

terek, művelet, melyet románul „a calafatui” ige fejez ki.

A város ikonikus épülete a múlt század elején, barokk-rokoko stílusban épült Marinca palota, mely a múzeumnak és a Bolgár kulturális központnak ad otthont. Tervezője

a francia Paul Gottereau, ő tervezte Bukarestben a CEC központi épületét is. A Duna parton az 1877-78-as román függetlenségi háború emlékművét tekinthetjük meg. Azon a helyen esett be, pontosan az ott tartózkodó I. Károly király lába elé az első, Vidinből, a Duna túloldaláról kilőtt lövedék, mely a függetlenségért vívott háború kezdetét jelentette. Egy emlékkő jelöli a becsapódás helyét.

A legtöbb látogatónak Calafat a Romániát Bulgáriával összekötő Új Európának is nevezett híd miatt fontos. (Én is ezért vetődtem a városba.) A nagyrészt európai uniós finanszírozással épült, kecsesnek mondható, 1971m hosszú, 45m magas függőhíd nem csak a két országot köti össze, de kapcsolatot teremt Közép-Európa és a Balkán között, összeköti Drezdát Isztambul-lal. A 470 km hosszú közös Duna szakaszon 2013-ig, mikor a két-két sáv, vasúttal, biciklis-és gyalogos sáv Calafat-Vidin hidat átadták a forgalomnak, csak a Gyurgyevó-Rusze, a „Barátság”híd létezett, az áruforgalom a kompokkal nehézkes, lassú volt. Ma is lassan haladnak a kamionok, napokig várakoznak, míg átkelhetnek a túloldalra. A személygépkocsik, kisbuszok gyorsabban érnek célba, a határátkelőhöz. Csak el kell indulni!

Kolbert Tünde

MESÉLŐ MÚLT

BORSZÉK ÉS A LOBOGÓ-FÜRDŐ, 1903.

A köztudat azt tartja, hogy széles e világon a Lobogó forrásvíze combvastagsággal tör elő a medence közepéből. Csalogatja is ám a szomszéd románokat. Mintha csak az Isten akarta volna, hogy e forrás egy nemzetgazdászati súlypont legyen. Nem vetek rá 25 évet és Borszék Lobogója nemcsak Magyarország összes fürdőinél híresebb lesz, hanem Amerikából is becsalja a vendégeket. Nem hiába lakott itt évekig egy angol tábornok, s vettek villát az orosz meg a francia nagykövetek!

Tegnapelőtt román hercegi familiához volt szerencsénk. Benzines kocsiban jöttek. Három hölgy és egy férfi. A szokatlan túlkölés megzavarta a „kéteszü” székely góbékat. Mikor a Remény nagy szálló előtt indultak, volt csődület! Még a pap is ott volt a mesterrel, a fürdővendégek színe java kirukolt. Madarat a tolláról, fürdőt látogatóinak minőségéből és mennyiségéből lehet megítélni.

Itt vannak jelenleg gróf Tisza Kálmánék, gróf Lázár, Vécsei, Liptói, Szentkereszty bárók, dr. Sárkány miniszteri tanácsosok, egyetemi és nem egyetemi tanárok, főleg sok számottevő művész, muzsikuss és poéta. A pap urak között, akik Emmáusz nevű romantikus villájukban honolnak, Bot Ferenc prelátus, dr. Wucskics szerkesztő, esperesek és tanárok üdülnek. Ma hónap zenekedvelő egyesület alakul, hogy az új templom építésére alapköveket teremtsen heti előadásokkal. A Lobogó vize megedzi itt a zenekedvelőket. Ugyanezt mondhatnék a pedagógusokról is.

Hogy is hat az a Lobogó? Tuss után beledobja magát az ember a medencébe, +7, +9 C fok között ingadozik annak hőmérséklete. Néhány másodperc után ki a dörzsölésre. Rákvörös állapotban, tágult pólusokkal újra be a Lobogóba! Elbeszélhetetlen üdítő kéjjel csíp a szénsav ilyenkor. Üde lüktetéssel a „Kossuth-forrás” vasas tartamú vizével megpirosított vér eljut a legutolsó sejtbe is. Néhány pillanat s a kabinba találjuk magunkat. Mire felocsúdtunk az ijedségből, már fel kell öltözve lenni.

A végtelen fenyvesek csalogatják az embert e bús regényes sétatyaikkal. A Kossuth-sétány, a Szerelmesek útja, a Tündérliget, a Jeges- és Medve-barlang, a Bagolyvár felé szebbnél szebb utakon sétálhat a látogató. A József főherceg kút, Főkút az Erzsébet sétatnyal, a hét fejedelem forrás szintén kel-

lemes kirándulások, séták helyszínei. Szórakozás van itt elég. Csak az utolsó tíz napról szólok: volt itt koncert, tánccal egybekötve a Remény nagytermében. Volt a napokban lovas kirándulás a gyergyói havasokra. Urak és hölgyek vegyest, egy jóra való cirkuszra emlékeztettek. Villamos produkciók két estén át szórakoztattak. Gyermekek is volt a tündérileg felékesített Casino termében. A király születésnapján kedves templomunkban fényes isteni tisztelet tartatott, előtte való este pedig díszkivilágítás volt. Szent István előestéjén nagy kivilágítás és tűzijáték gyönyörködtetett, mely után a Casino nagytermében házas jellegű, műkedvelői estély is volt. Szent István napján ünnepélyes isteni tiszteletet tartottak, mely remek beszéddel végződött. Egy fiatal plébános Csomafalváról ragadta el a hallgatóságot úgy, hogy diplomás embereket is sikerült a könnyekig megindítania. A lelki üdülés mellett a test is megtalálja a maga szórakozását. Ugyanis tornaszerek állanak a fürdő közönség rendelkezésére, két tennis pályával együtt. Naponta kétszer játszik a szabadban zenekar. A Főkút vize a világhírű Gissüblerrel szemben megállja helyét. Ha az ember ládával hozatja, olcsón jut hozzá. Kereskedésben drágasága miatt kevésbé jut forgalomba. Pedig mily jótékony borral, citrommal! Gyomrát reperálja, beleket tisztítja. Vasban dús forrás is van itt, a József főherceg kút és Kossuth L.-forrás. Érdekes a

töltő helyiséget meglátogatni. Székely lányok tetemes keresetre tesznek szert. Évente millió és millió palackot szállítanak Borszékről; az alsó Borszéken levő üvegyár hirdeti az üzleti gyakorlati berendezését.

Olvasóteremben jó lapokat lehet találni. Tekeasztal helyiség is van, külön zongorateremmel. A borszéki fürdőtelep hasonlít egy óriás gömbszelethez, minden oldalról 1000—1500 méter magas hegyek zárják el a ritka szép fekvésű, ózondús pormentes, viharmentes fürdőt, Borszék vidékét, erdeit és sétatnyait, szebbnél szebb villáit. Úgy el tudunk merengeni Erdély bércein s a múlt nagy emlékein. Minthogy 1500 fürdővendég megjelenése eme közel 1000 méter magasan (a tenger színe felett) lévő völgyeletben, a legszebb bizonyítvány, hogy a kedves Borszéket mennyire meg kell becsülnünk. Nemcsak tiszta, szénsavas vizek, hanem vasas források, fenyvesek, meleg, szénsavas fürdők alkalmazása, mindig védett klíma, enyhe, balzsamos levegő, s a világon páratlan „Lobogó-forrás” édes hazánk drága kincsévé avatták Borszéket. Borszéket ezen még ifjú fürdőt a jövő nemzedék, mint egy a testi-lelki nagy küzdelmekben és igényekben elernyedtet generálót phönixként regeneráló eszköze gyanánt fogja tekinteni.

Géza és Sándor.

Közreadja Pethő Csongor

PÉCSI KÖZLÖNY, 1903. augusztus 30. Vasárnap XI. évfolyam 195. szám.

KAMPÁNY AZ EGÉSZÉSGES TÁPLÁLKOZÁSÉRT AZ ÉLELMISZER ÉS AZ ÉLELMISZER-PAZARLÁS ELLENI KÜZDELEM VILÁGNAPJA

2022 OKTÓBER 16

Egészséges étrend mindenkinek

A teljes kiőrlésű gabonafélék fogyasztásának előnyei

A teljes kiőrlésű gabonafélékből készült élelmiszerek fogyasztásának 6 egészségügyi előnye

1. A teljes kiőrlésű gabonafélék rostokban gazdagok

2. A teljes kiőrlésű gabonafélék segíthetnek a fogyásban

3. A teljes kiőrlésű gabonafélék csökkentik a szívbetegségek és a stroke kockázatát

4. A teljes kiőrlésű gabonafélék segítnek a vércukorszint szabályozásában

5. A teljes kiőrlésű gabonafélék csökkentik a rák kialakulásának kockázatát

6. A teljes kiőrlésű gabonafélék csökkentik a mortalitást

A teljes kiőrlésű gabonák rostokban gazdagok és az emberi szervezet számára hasznos anyagokat is tartalmaznak:

Mit tehetünk az egészségünkért

- Az egészséges életmód két kiemelten fontos pillére az egészségtudatos táplálkozás és a rendszeres testmozgás!
- Az étrended változatos és egészségi állapotodnak megfelelő legyen!
- Fogyassz napi rendszerességgel teljes kiőrlésű gabonából készült élelmiszereket!
- Az egészséges táplálkozással kapcsolatban kérj tanácsot háziorvosától, szakorvosától vagy táplálkozási tanácsadótól!
- Népszerűsítse az egészséges életmódot!

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE A SĂNĂTĂȚII

CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ SIBIU

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție gratuită

Közösségi aszisztens: Horvat Felicia

ANYAKÖNYVI HÍREK

HÁZASSÁG

Kolozsi Nándor-Csaba és Csibi Réka-Renáta
2022.10.15

ELHALÁLOZÁS

Mogoșiu Jozefina 1931.09.27 - 2022.10.28
Cheșu Grigorieu 1934.11.23 - 2022.10.19

Bajkó Sándor 1963.03.02 - 2022.10.15
Lázár János 1961.06.24 - 2022.10.11
Gheorghe Corneliu 1953.08.23 - 2022.10.15
Avram Magdalena 1930.04.13 - 2022.10.10
Mikk Zoltán 1949.11.21 - 2022.10.05
Balázs Imre 1940.11.10 - 2022.10.02

SAKK VODA COSTELLE

A szeptemberi számban megjelent feladvány megoldása:

Megoldás: *Vodă Costel*

A)
1Bb7!!+-Kxb7
2Va6!!+-Kxa6
3Fxc8#

B)
1Bb7!!+-Kxb7
2Va6!!+-Kb8
3Vxc8#

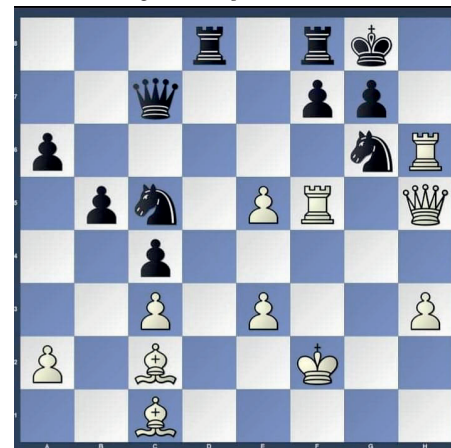
Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a [turism.borsec@gmail.com](mailto:borsec@gmail.com) e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

*Bástya=B / Huszár=H / Futó=F / Vezér=V / Király=K. A gyalogot nem jelölük, csak a mezőt ahová lépnek.

Diagramm a szeptemberi számból

A fehér lép, matt 4 lépésből.

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

- 2022. november 21. hétfő
- 2022. december 19. hétfő

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számítógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

